

РЕШЕНИЕ

№ 638

гр. София, 13.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на трети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Тодор Тодоров
Милен Василев

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разгледа докладваното от Бистра Николова Въззивно търговско дело № 20221001000573 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 от ГПК .

С решение от 17.12.2021 г. по т.дело № 841/21 г. Софийски градски съд, ТО, VI – 2 състав е отхвърлил исковете, предявени от „Европейска застрахователна и осигурителна компания“ ЗАД , с ЕИК 200464480, със седалище и адрес на управление - гр. София, р-н „Лозенец“, ул. „Ценко Церковски“ № 67А, срещу „Топлофикация София “ ЕАД, с ЕИК 831609046, със седалище и адрес на управление - гр. София, р-н „Красно село“, ж.к. „Борово“, ул. Ястребец“ № 23Б както следва: иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 2, във връзка с чл. 82 ЗЗД за заплащане на сумата в размер от 40 000 лева, съставляваща част от общо вземане в размер от 1 105 008,00 лева - представляваща парично обезщетение за настъпили вследствие на извършено неправомерно разваляне на договор сключен на 25.01.2019 г., от което са произтекли имуществени вреди, състоящи се в пропуснати ползи от получаване на разликата между уговореното според разваления договор възнаграждение и изплатеното такова до момента на развалянето, .иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 2, във връзка с чл. 82 ЗЗД за заплащане на сумата в размер от 15 000 лева, съставляваща част от общо вземане в размер от 49 680 лв. - представляваща парично обезщетение за настъпили вследствие на извършено неправомерно разваляне на договор сключен на 25.01.2019 г., от което са произтекли имуществени вреди състоящи се в претърпени загуби от оползотворяването на осигурената по договора банкова гаранция за добро изпълнение и иск с правно основание чл. 88, ал. 1, изпр. 2 ЗЗД, във връзка с чл. 52 ЗЗД за заплащане на сумата в размер от 15 000 лв., съставляваща част от общо вземане в размер от 25 000 лв. -

представляваща парично обезщетение за настъпили вследствие на извършено неправомерно разваляне на договор сключен на 25.01.2019 г., от което са произтекли неимуществени вреди състоящи се в накърняване репутацията и уронване авторитета на ищеца като дружество предоставящо застрахователни услуги и участието му в процедури по обществени поръчки, като неоснователни.

Недоволен от горното решение е останал ищецът в първоинстанционното производство и ищец по насрещния иск "Европейска застрахователна и осигурителна компания" ЗАД, който го обжалва в срок с оплаквания за недопустимост, незаконосъобразност и необоснованост. Въззивникът навежда доводи за обоснованост на извода на съда, че по делото не доказан фактът на извършени от застрахователя нарушения на договора чрез отказ от медицинско обслужване и допускане на неактуалност на списъците на лечебните заведения, поддържани от него. Инвокира оплакване за необоснованост на извода, че застрахователят е допускарал значителни периоди на закъснение за възстановяване на одобрени разходи, с доводи за балансираност на същия, както и за формирането му при липса на конкретни факти и обстоятелства, на които същият се основава. Поддържа, че клаузата на чл. 11.1.3. от договора между страните, даваща възможност на застрахователя да прекрати едностранно същия, без предизвестие в случай на системно неизпълнение на задълженията на застрахователя не въвежда никакво отклонение от разпоредбата на чл. 87 ал. 4 от ЗЗД, съгласно която разваляне не се допуска, когато неизпълнението е незначително с оглед интереса на кредитора. Сочи, че съгласно разясненията, дадени в ППВС № 3/ 73 година, преценката за горното съотношение следва да се извършва не с оглед субективното отношение на кредитора, а въз основа на обективни критерии, като се вземе предвид вида на договора и характера на задължението. Твърди, че първоинстанционният съд, в нарушение на задълженията си по същото постановление не е извършил подобна преценка поради което и изводите му за наличие на значителни периоди на закъснение, за съществени отклонения при изплащане на разходите и по отношение на значителен брой лица се явяват произволни, необосновани, тъй като не почиват на конкретни факти и обстоятелства, установени по делото. Сочи, че подобни ясни и конкретизирани твърдения не са наведени и в предизвестие за разваляне на договора, поради което същото не е могло да обоснове неговото разваляне. Излага, че мотивите на решението липсва преценка за съотношението между изпълнената и неизпълнената част от договора, при която като ориентир следва да бъде ползвана каузалната съдебна практика по чл. 206 ал.1 от ЗЗД, съобразно която интересът от разваляне на договора е налице само в случай, че неизпълнената част надвишава с повече от 1/5 цялата дължима престация по договора. Навежда доводи за незначителност на неизпълнението съобразно горният критерий, предвид периода на действие на договора – сключен за срок от три години и броя на служителите на възложителя. Излага, че в предизвестие за разваляне не е посочен период на неизпълнение, с оглед на което преценката за неговата същественост е невъзможна. Навежда доводи, че преценката за горното съотношение е невъзможна, предвид сключването на договора за период от 36 месеца и липсата на посочване на периода на извършване на нарушенията. Излага, че по делото са установени по несъмнен начин вида

и размера на претърпените вреди, обосноваващи извод за основателност на предявените искове, предвид липсата на надлежно упражнено право от ответника за разваляне на договора. Моли съда да отмени обжалваното решение и да уважи предявените искове.

Въззиваемият „Топлофикация - София“ ЕАД София изразява становище за неоснователност на въззивната жалба. Сочи, че между страните по делото е било налице валидно облигационно отношение, възникнало по силата на договор от 25.01.2019 г. Излага, че съобразно клаузата на чл. 11.1.3 от застраховачият има правото да прекрати договора едностранно при системно неизпълнение на поетите по същия задължения от страна на застрахователя. Сочи, че съобразно същата клауза под „системно неизпълнение“ следва да се разбира наличието чето на три или повече неизпълнения на задължения, с доводи за обосноваване на изводите на съда за наличие на си конкретни неизпълнения и тяхната системност. Твърди, че в хода на първоинстанционното производство е доказано по несъмнен начин наличието на неизпълнения, надвишаващи по брой изискването за системност по смисъла на чл. 11.1.3 от договора, изразяващи се в допускане на закъснения при изплащане на разходите, направени от застрахованите лица в рамките на застрахователното покритие. Излага, че по делото е установено несъмнен начин и въздържането на ищеца от заплащане на вече одобрени претенции спрямо висок брой лица за продължителен период от време. Сочи, че с оглед установените факти, предизвестieto за разваляне, отправено на 27.01.2020 г. и получено от застрахователя на 05.02.2021 г. е породило валидно правно действие, като е обосновало прекратяване на облигационната връзка между страните на предвидено в договора основание - чл.11.1.3 от същия. Навежда доводи за неоснователност на оплакванията във въззивната жалба за липса на преценка на съществеността на неизпълнението и липса на конкретизация на същото по време и обективни признаци. Моли съда да потвърди обжалваното решение.

С определение от 23.03.2022 г. по т.дело № 841/21 г. Софийски градски съд, ТО, VI – 2 състав е отхвърлил молбата на „Топлофикация София“ ЕАД София за допълване на решението от 17.12.2021 г. , постановено по делото в частта за разноските.

Срещу определението е депозирана частна жалба от „Топлофикация - София“ ЕАД в която са изложени доводи за неговата незаконосъобразност. Частният жалбоподател сочи, че в последното проведено по делото съдебно заседание е представил списък на разноските, както и всички необходими документи, установяващи размера и реалното заплащане на уговореното адвокатско възнаграждение. Сочи, че документите, както и извлечение от банковата му сметка са представени и с последващ молба, поради което основанието и размерът на претенцията за разноски се явяват изцяло доказани. Моли съда да отмени обжалваното определение и да присъди направените за водене на първоинстанционното производство разноски в заявения размер.

Ответникът по частната жалба изразява становище за неоснователност на същата. Излага, че доказателствата за реално заплащане на уговореното адвокатско възнаграждение са представени след провеждане на последното съдебно заседание - извън установените от закона срокове, поради което и искането за допълване на решението в частта за разноските

се явява преклудирано.

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът приема за установено следното:

Между страните по делото не се спори, а и от представените пред първоинстанционния съд писмени доказателства се установява, след успешно проведена процедура по възлагане на обществена поръчка, на 25.01.2019 г. страните по делото са сключили договор № Д-ОП-7/25.01.2019 г. по силата на който ответникът „Топлофикация – София“ ЕАД – застраховател е възложил на ищеца "Европейска застрахователна и осигурителна компания" АД извършването на здравно /медицинско/ застраховане на служителите на „Топлофикация - София“ съгласно параметрите, и условията, посочени в Техническа спецификация - Приложение №1, Техническо предложение, Приложение № 2 и ценово предложение на застрахователя – Приложение № 3, представляващ неразделна част от договора. Съгласно клаузата на чл. 2 ал. 1 договорът се сключва за срок от 36 месеца и влиза в сила на 00,00 часа на 26.01.2019 г. Съгласно клаузата на чл. 3 ал. 1 от договора, размерът на месечната застрахователна премия се определя на 19,50 лева за едно застраховано лице, с включен данък. Съобразно клаузата на чл. 11.1.3 от договора, застрахователят има право да прекрати договора едностранно без предизвестие при системно неизпълнение от страна на застрахователя на задълженията му по договора. В този случай застрахователят има право да инкасира предоставената от застрахователя гаранция за изпълнение на договора. Системно неизпълнение на договора е неизпълнение на три или повече задължения на застрахователя, поети съгласно този договор и неговите приложения.

Между страните по делото не се спори, че с писмо изх. № П -1104/27.01.2020 г. застрахователят „Топлофикация – София“ ЕАД е уведомил застрахователя, че упражнява правото си по чл. 11.1.3 от договора и счита същия за прекратен, поради системно неизпълнение от страна на застрахователя на поетите по силата на същия задължения. Видно от отбелязването върху предизвестиято, същото е получено в дружеството на въззивника на 05.02.2020 г., като към него са приложени постъпили жалби от работници на служител на „Топлофикация – София “ ЕАД. Безспорно между страните е и обстоятелството, че след отправянето на предизвестиято застрахователят е упражнил правото си по чл. 11.1.3 от договора, като е усвоил предоставената гаранция за добро изпълнение в размер на 49 680 лева.

С оглед на горната фактическа установеност основното спорно обстоятелство пред настоящата инстанция е дали договорът от 25.01.2019 г. е прекратен /развален по надлежния ред /, предвид доводите на ответника, поддържани и във въззивната жалба за липса установените в договора предпоставки неговото разваляне, доколкото в отправеното предизвестие липсва конкретизация на отделни нарушения, индивидуализирани по своите обективни признаци и време на извършване, както и предвид доводите на въззивника за недопустимост на развалянето на основание чл. 87 ал. 4 от ЗЗД, предвид явната незначителност на неизпълнението съобразно общия обем на удовлетворените застрахователни претенции по договора.

Тълкуването на текста на представеното по делото предизвестие за прекратяване на договора от изх. № П-1104/27.01.2020 г. обективира ясната и недвусмислено изразена воля на възложителя - застраховащ за прекратяване на облигационната връзка между страните. В текста на предизвестieto се съдържа ясно посочване на основанието за прекратяване на договора – поради системно неизпълнение на задълженията на застрахователя по същия, като е налице и конкретно посочване на договорното основание за прекратяването - чл. 11.1.3 от договора. В предизвестие е налице и изричното посочване, че към същото са приложени жалби на работници и служители на „Топлофикация – София“ ЕАД, чието наличие и получаване не е оспорено от въззивника.

От представените по делото шестнадесет боря жалби на работници и служители на дружеството на въззиваемия, депозирани с входящи номера в канцеларията му в периода 02.12.2019 г. – 20.01.2020 г. се установява, че въззиваемият, в качеството си на застраховащ работодател на своите работници по силата на договор за групов застраховка е уведомяван за различни нередности във връзка с нередности при изплащането на дължими обезщетения и липса на изплащане на вече одобрени претенции. Във всяка от жалбите, подписани от работниците и служителите е налице ясно индивидуализирано нарушение по своите обективни признаци, и по време на неговото извършване, чрез очертаване на периода на бездействие на застрахователя от изплащане на дължимите суми. Същите могат да бъдат подразделени на две основни групи - наличие в сайта на застрахователното дружество на информация за извършени на работника медицински изследвания, които никога не се били извършвани, както и в липса на удовлетворяване в продължителен период от време/ в отделни случаи до три месеца/ на редовно отправени искания за възстановяване на медицински разходи, при наличие на редовно заведено при застрахователя искане и приложени оправдателни документи. В жалбите е налице позоваване и на липса на изготвен и поддържан от застрахователното дружество актуален списък на лечебните заведения, с които същото има сключени договори за медицинско обслужване.

От представената по делото кореспонденция между страните е видно, че далеч преди отправяне на предизвестие за прекратяване на договора - още на 11.03.2019 г. застрахователят е уведомил застрахователя за постъпилите при него жалби от работници да нередности при изпълнението на договора- неподдържане на актуален списък на лечебните заведения и неизплащане в срок на одобрени застрахователни претенции. Представените писма установява водене на кореспонденцията през цялата 2019 и 2020 г. , чрез отбелязване на идентични нередности от страна на застрахователя.

С оглед на изложеното настоящата инстанция намира за неоснователни доводите във въззивната жалба , че предизвестieto не е породило валидни правни последици, предвид липсата на посочване в същото на конкретни нарушения по договора, изразяващи се в неизпълнение на задължения, индивидуализирани по своите обективни признаци и време на извършване. В текста на предизвестieto е посочено ясно конкретното договорно основание за прекратяване на облигационната връзка - чл. 11.1.3 от договора, като същото съдържа изрично препращане към шестнадесет боря жалби на работници и служители, приложени

към документа. Получаването на тези жалби, представляващи неразделна част от предизвестието до застрахования сочат, че на датата не неговото получаване последният е бил надлежно уведомен за всяко отделно договорно неизпълнение на което се позовава застрахователят, индивидуализирано в жалбите по своите признаци и период на бездействие на застрахователя.

Неоснователни се явяват и оплакванията на въззивника за липса на предпоставките за разваляне на договора поради незначителност на неизпълнението с оглед интереса на кредитора - чл. 87 ал. 4 от ЗЗД. Наведеният довод за недопустимост на развалянето се явява ирелевантен за правния спор, тъй като с приемане на клаузата на чл. 11.1.3 от договора страните уговорили изрично конкретна хипотеза на разваляне на договора, при която са дефинирали понятието за системност в отклонение от правилото на чл. 87 ал.4 от ЗЗД.

Уговорката за допустимост на развалянето при трикратно неизпълнение на което и да е от поетите по договора задължения не е нищожна и обвързва валидно страните. Същата е резултат от сключването на договора след успешно проведена процедура по общества поръчка - в интерес на голям брой застраховани лица, при което разходите за медицинско обслужване се поемат от работодателя. Разходването на публични средства предполага завишена грижа при тяхното разходване и контрол при изпълнение на договорните задължения, израз на което е и клаузата на чл. 11.1.3 от договора. С оглед на горното изричното дефиниране на понятието „системност“ като неизпълнение на три или повече задължения на застрахователя в отклонение от правилото на чл. 87 ал. 4 от ЗЗД, изключва тази разпоредба от приложение към процесните отношения. В тази връзка доводите във въззивната жалба се явяват неоснователни, тъй като чрез изричното определяне на „системност“ на неизпълнението, страните са изключили мълчаливо правилото на чл. 87 ал. 4 от ЗЗД, доколкото обратното би обосновоало пълна неприложимост на договорната клауза. По тази причина което доводите на въззивника за липса на преценка за съотношението на изпълнената част спрямо изпълнената, и събраните в тази връзка доказателства, за явна незначителност на неизпълнението и за приложимата към преценката съдебна практика се явяват неотосими към спора.

По изложените съображения настоящата инстанция намира, че в процеса е установено валидното упражняване от страна на застрахователя на правото му да прекрати договора с едностранно писмено предизвестие на основание чл.11.1.3 от същия, поради чрез установяване на валидното възникване на всички предпоставки по същата клауза, а именно наличието на системно неизпълнение на три или повече задължения на застрахователя, предвидени в договора.

Валидно прекратяване на процесния договор обосновава извод и на трите заявени претенции за обезвреда, доколкото вяска една от тях намира основанието си в липсата на валидно упражняване на правото на разваляне от страна на застрахователя. По изложените съображения претенциите на ищеца за заплащане на исковите суми се явяват неоснователни и следва да бъдат отхвърлени.

Поради съвпадение на фактическите и плавни констатации на двете инстанции ,

решението на първоинстанционния съд следва да бъде потвърдено.

По частната жалба срещу определението от 20.03.2022 г. – настоящата инстанция намира същата за основателна. В последното съдебно заседание по делото, проведено пред първоинстанционния съд на 19.11.2021г., пълномощникът на ответното дружество е направил валидно искане за присъждане в полза на същото на направените по делото разноски, съобразно изхода от спора. В същото съдебно заседание по делото са приети и приложени списък на разноските, направени от ответника, договор за правни услуги от 30.06.2021 г. и фактура от 01.07.2021 г. Варно е, че представената по делото фактура не удостоверява реално заплащане на уговореното адвокатско възнаграждение, но същата би могла да послужи като основание за неговото принудително събиране. С оглед на горното същата следва да бъде кредитиран като доказателство, установяващо реалното заплащане на уговореното адвокатско възнаграждение, което се установява и от представеното по делото извлечение от банковата сметка на упълномощения адвокат.

С оглед на изложеното обжалваното определение следва да бъде отменено, като в полза на ответното дружество бъдат присъдени направените за водене на първоинстанционното производство разноски в размер на 23 326,88 лева – адвокатско възнаграждение.

На основание чл. 78 ал. 1 от ГПК въззивникът следва за заплати на въззиваемия направените за водене на въззивното производство разноски в размер на 7 890 лева . Възражението на въззивника за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение от 27 992,26 се явява неоснователно, тъй като същото надвишава многократно установения от Наредба №1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждение минимален размер от 2 630 лева. С оглед на това настоящата инстанция намира, че същото следва да бъде намелено до трикратния минимален размер, предвиден от Наредба №1/2004 г. – 7 890 лева.

Водим от гореизложеното, съдът,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 17.12.2021 г. по т.дело № 841/21 г. на Софийски градски съд, ТО, VI – 2 състав.

ОТМЕНЯ определение от 23.03.2022 г. по т.дело № 841/21 г. на Софийски градски съд, ТО, VI – 2 състав, с което е отхвърлена молбата на „Топлофикация София“ ЕАД София за допълване на решението от 17.12.2021 г. постановено по делото в частта за разноските и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ДОПЪЛВА решение от 17.12.2021 г., постановено по т.дело № 841/21 г. на Софийски градски съд, ТО, VI – 2 състав в частта за разноските, като **ОСЪЖДА** „Европейска застрахователна и осигурителна компания“ ЗАД, ЕИК 200464480 да заплати на „Топлофикация София“ ЕАД, ЕИК 831609046 направените за водене на

първоинстанционното производство разноси в размер на 23 326,88 лева.

ОСЪЖДА Европейска застрахователна и осигурителна компания“ ЗАД , ЕИК 200464480 да заплати на „Топлофикация София “ ЕАД, ЕИК 831609046 направените за водене на въззивното производство разноси в размер на 7 890 лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в едномесечен срок от връчването му страните при условията на чл. 280 от ГПК пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____